

**UCHWAŁA NR XLIII/353/2017
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 28 listopada 2017 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy Powiatu Tarnogórskiego z organizacjami
pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku
o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2018 rok**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 22 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r. poz. 1868) oraz art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 1817 z późn. zm.¹⁾), po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się roczny program współpracy Powiatu Tarnogórskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Powiatu

Adam Chmiel

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz. U. z 2016r. poz. 1948, z 2017r. poz. 60, poz. 573.

Załącznik do uchwały nr XLIII/353/2017

Rady Powiatu Tarnogórskiego

z dnia 28 listopada 2017 r.

**ROCZNY PROGRAM WSPÓŁPRACY
POWIATU TARNOGÓRSKIEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI PODMIOTAMI
PROWADZĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO
NA 2018 ROK
WSTĘP**

Powiat Tarnogórski realizuje zadania publiczne współpracując z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi szeroko rozumianą działalność pożytku publicznego, określając w rocznym programie współpracy Powiatu Tarnogórskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018, zwanym dalej programem, czytelne zasady współpracy.

Aktywne współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych jest elementem efektywnego kierowania rozwojem Powiatu, umacniania w społeczności lokalnej poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie oraz budowania i rozwijania społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację mieszkańców.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest elementem realizacji celów *Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022* oraz innych powiatowych dokumentów programowych.

**Rozdział 1.
ZASADY I ZAKRES WSPÓŁPRACY**

1. Miejscem realizacji programu jest obszar Powiatu Tarnogórskiego.
2. Program adresowany jest do organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, które realizują cele publiczne związane z wykonywaniem zadań Powiatu Tarnogórskiego, zwanego dalej Powiatem.
3. Koordynatorem programu jest Zarząd Powiatu Tarnogórskiego.
4. Ilekroć w niniejszym programie jest mowa o:
 - 1) **ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity : Dz. U. z 2016r. poz. 1817 z późn. zm.),
 - 2) **organizacjach** – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy,
 - 3) **konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 13 ustawy,
 - 4) **dotacji** – należy przez to rozumieć dotację w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 1870 z późn. zm.),
 - 5) **zadaniu publicznym** – należy przez to rozumieć zadania określone w art. 4 ustawy,
 - 6) **zadaniu priorytetowym** – należy przez to rozumieć zadanie, jako główne do realizacji w ramach programu, określone na podstawie diagnozy potrzeb, którego realizacja jest obligatoryjna przez organizacje,
 - 7) **Radzie Powiatu** - należy przez to rozumieć Radę Powiatu Tarnogórskiego,
 - 8) **Zarządzie** – należy przez to rozumieć Zarząd Powiatu Tarnogórskiego,
 - 9) **Starostwie** – należy przez to rozumieć Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach,
 - 10) **wydziale** – należy przez to rozumieć wydziały i równorzędne im komórki organizacyjne funkcjonujące w Starostwie, wyszczególnione w schemacie organizacyjnym Starostwa,
 - 11) **jednostce organizacyjnej** – należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną Starostwa,

12) **komisji** – należy przez to rozumieć komisję konkursową powołaną do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych.

5. Powiat przy współpracy z organizacjami kieruje się następującymi zasadami:

- 1) **pomocniczości** – uznającej prawo obywateli do określania i rozwiązywania ich problemów, zgodnie z którą Powiat prowadzi działalność powierzając lub wspierając realizację zadań publicznych przez organizacje, które zapewniają ich realizację w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy,
- 2) **suwerenności stron** – oznaczającej respektowanie odrębności, niezależności oraz podmiotowości organizacji, bez nieuprawnionej ingerencji w ich funkcjonowanie; współpracę z zachowaniem autonomii partnerów z możliwością zgłaszania propozycji i deklaracji oraz zachowaniem otwartości na propozycje drugiej strony,
- 3) **partnerstwa** – zgodnie z którą organizacje, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz według trybu wynikającego z odrębnych przepisów, biorą udział w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych, a we współpracy z Powiatem uczestniczą dobrowolnie jako równorzędne podmioty,
- 4) **efektywności** – w myśl której Powiat, przy zlecaniu organizacjom realizacji zadań publicznych, wspólnie z nimi dąży do osiągnięcia możliwie jak najlepszych efektów wykorzystania środków publicznych,
- 5) **uczciwej konkurencji** – zgodnie z którą Powiat równorzędnie traktuje organizacje przy zlecaniu im zadań publicznych, zapewniając równy dostęp do informacji oraz stosowanie jednakowych kryteriów oceny zgłoszonych ofert,
- 6) **jawności** – w myśl której Powiat udostępnia współpracującym z nim organizacjom wszystkie informacje o zamiarach, celach środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca Powiatu z organizacjami oraz zapewnia przejrzystość procedur przyznawania dotacji i udział przedstawicieli organizacji w procedurach związanych z oceną ofert na realizację zadań publicznych.

Rozdział 2. CELE WSPÓŁPRACY

1. Celem głównym programu jest zwiększanie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej Powiatu oraz zwiększanie stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych przy wykorzystaniu potencjału organizacji.

2. Celami szczegółowymi programu są:

- 1) prezentacja dorobku sektora organizacji oraz promowanie jego osiągnięć,
- 2) integracja organizacji obejmujących swoim zakresem działania sferę zadań publicznych,
- 3) aktywizowanie społeczności lokalnych i stwarzanie warunków do powstawania nowych organizacji oraz wzmacniania już istniejących,
- 4) zwiększanie efektywności realizacji zadań publicznych i wykorzystania środków publicznych,
- 5) budowanie partnerskiej współpracy i wzajemnego zaufania stron,
- 6) poprawa jakości życia mieszkańców poprzez lepsze diagnozowanie i pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.

Rozdział 3. ZAKRES PRZEDMIOTOWY WSPÓŁPRACY ORAZ PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE

1. Zakres przedmiotowy współpracy Powiatu z organizacjami obejmuje zadania określone w art. 4 ust. 1 ustawy.

2. Priorytetowe zadania publiczne w roku 2018 mogą obejmować następujące obszary:

- 1) pomoc społeczną, w tym wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 2) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) naukę, szkolnictwo wyższe, edukację, oświatę i wychowanie,
- 4) kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 5) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,

- 6) ekologię i ochronę zwierząt oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego,
- 7) turystykę i krajoznawstwo,
- 8) porządek i bezpieczeństwo publiczne,
- 9) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 10) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- 11) kreowanie polityki senioralnej i współpracy międzypokoleniowej,
- 12) działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz kultywowania tradycji lokalnych i regionalnych,
- 13) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między narodami i społeczeństwami,
- 14) wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości,
- 15) ochronę i promocję zdrowia, w tym działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638),
- 16) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym.

Rozdział 4. **FORMY WSPÓŁPRACY**

1. Współpraca Powiatu z organizacjami może mieć charakter finansowy i pozafinansowy.
2. Współpraca o charakterze pozafinansowym może być prowadzona w formie:
 - 1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków poprzez:
 - a) publikowanie na stronie internetowej Powiatu ważnych informacji dotyczących zarówno działań podejmowanych przez Powiat, jak i przez organizacje,
 - b) przekazywanie Powiatowi przez organizacje informacji o realizowanych przez nie zadaniach sfery publicznej,
 - 2) konsultowania z organizacjami, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej, poprzez:
 - a) udostępnianie na stronie internetowej Powiatu projektów uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z profilem działalności organizacji wraz z podaniem terminu, w którym organizacje mogą składać pisemne opinie,
 - b) zamieszczanie na stronie internetowej Powiatu informacji o planowanych sesjach Rady Powiatu, posiedzeniach Komisji Rady Powiatu odnoszących się do zagadnień związanych z profilami działalności organizacji,
 - c) zapraszanie w miarę potrzeb przedstawicieli organizacji do udziału w pracach Komisji Rady Powiatu oraz w sesjach Rady Powiatu,
 - 3) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i opiniującym,
 - 4) obejmowania patronatem honorowym przedsięwzięć o zasięgu powiatowym realizowanych przez organizacje,
 - 5) promocji działań i inicjatyw podejmowanych przez organizacje poprzez udostępnianie im miejsca na stronie internetowej Powiatu,
 - 6) współorganizacji przedsięwzięć o zasięgu powiatowym realizowanych przez organizacje,
 - 7) udzielania informacji w zakresie możliwości pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł, w szczególności poprzez informowanie na stronie internetowej Powiatu o aktualnych konkursach,
 - 8) udzielania rekomendacji organizacjom starającym się o środki z innych źródeł,
 - 9) promowania przekazywania 1% podatku dochodowego na rzecz organizacji pożytku publicznego działających na terenie Powiatu,

10) udostępniania w miarę posiadanych możliwości pomieszczeń oraz sprzętu będących w dyspozycji Starostwa na potrzeby organizowanych przez organizacje spotkań, seminariów, szkoleń i konferencji o zasięgu powiatowym i o charakterze niekomercyjnym, otwartych dla mieszkańców Powiatu.

3. Współpraca o charakterze finansowym prowadzona może być w formie zlecenia przez Powiat realizacji zadań publicznych, na zasadach określonych w ustawie.

4. Zlecenie realizacji zadania publicznego może mieć formę:

- 1) powierzenia wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji,
- 2) wsparcia zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji.

5. Podstawową formą zlecenia przez Powiat zadań publicznych jest konkurs, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.

6. Warunkiem przystąpienia do konkursu jest złożenie oferty zawierającej informacje określone w ustawie oraz ogłoszeniu konkursu wraz z wymaganymi załącznikami.

7. O rodzajach konkursów i ich formie, a w przypadku formy edycyjnej także o liczbie edycji w ciągu roku decyduje Zarząd.

8. Zlecenie zadania publicznego może nastąpić w trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a ustawy.

Rozdział 5.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Powiat realizuje zadania publiczne we współpracy z organizacjami na podstawie programu w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Rozdział 6.

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Bezpośrednimi realizatorami programu, stosownie do zakresu realizowanych zadań, są:

- 1) Rada Powiatu – w zakresie wyznaczania kierunków współpracy Powiatu z organizacjami,
 - 2) Zarząd w zakresie bieżącej współpracy z organizacjami, a w szczególności:
 - a) ogłaszania konkursów na realizację zadań publicznych oraz powoływania komisji,
 - b) zlecenia realizacji zadań publicznych na podstawie rekomendacji komisji.
 - 3) wydziały oraz jednostki organizacyjne w zakresie zgodnym ze swoim obszarem działania, w szczególności:
 - a) przygotowując i prowadząc konkursy na realizację zadań publicznych finansowanych lub dofinansowywanych ze środków budżetu Powiatu,
 - b) podejmując i prowadząc bieżącą współpracę z organizacjami,
 - c) prowadząc działalność informacyjną w zakresie współpracy z organizacjami,
 - 4) organizacje.
2. Zarząd powołuje komisje w celu opiniowania złożonych ofert na realizację zadań publicznych.
3. Zarząd na podstawie protokołów komisji podejmuje decyzje o wynikach konkursów.
4. Bieżącą koordynacją realizacji zadań programu zajmują się właściwe merytorycznie wydziały oraz jednostki organizacyjne.

Rozdział 7.

WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Program będzie finansowany ze środków własnych Powiatu. Wysokość środków przewidzianych na realizację programu, w szczególności na zlecenie zadań publicznych Powiatu organizacjom zostanie określona przez Radę Powiatu w uchwale budżetowej na rok 2018.

2. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu w budżecie Powiatu na rok 2018 wyniesie nie mniej niż 150 000 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych).

Rozdział 8.

SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

1. Bieżącym monitoringiem realizacji zadań programu zajmują się właściwe merytorycznie wydziały oraz jednostki organizacyjne.

2. Zarząd nie później niż do 31 maja 2019 r. przedkłada Radzie Powiatu sprawozdanie roczne z realizacji programu, sporządzone na podstawie projektu przygotowanego przez wydział, w którego kompetencjach jest współpraca z organizacjami.

3. Sprawozdanie roczne z realizacji programu zawierać będzie:

- 1) opis przebiegu realizacji programu,
- 2) informację o planowanych i wykorzystanych środkach finansowych przeznaczonych na poszczególne zadania oraz wysokości środków finansowych przeznaczonych z budżetu Powiatu na realizację wszystkich zadań publicznych,
- 3) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów,
- 4) liczbę ofert, które wpłynęły od organizacji,
- 5) liczbę umów zawartych z organizacjami na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazanych organizacjom przez Powiat.

4. Sprawozdanie może zawierać, oprócz wskaźników liczbowych, ocenę jakościową zrealizowanych zadań publicznych, dokonaną na podstawie badań ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród beneficjentów.

5. Sprawozdanie zostanie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Starostwa.

6. Organizacje mogą zgłaszać swoje uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizacji programu w trakcie organizowanych spotkań z przedstawicielami samorządu oraz bezpośrednio do wydziałów i jednostek organizacyjnych właściwych ze względu na ogłoszone konkursy na realizację zadań publicznych.

Rozdział 9.

INFORMACJA O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU ORAZ O PRZEBIEGU KONSULTACJI

1. Prace nad przygotowaniem programu zostały wykonane przez Wydział Strategii i Rozwoju, z wykorzystaniem informacji przekazanych przez wydziały i jednostki organizacyjne w zakresie współpracy z organizacjami oraz propozycji i uwag zgłoszonych przez organizacje podczas konsultacji społecznych.

2. Harmonogram prac nad przygotowaniem programu był następujący:

- 1) zbieranie propozycji zadań oraz wniosków dotyczących programu,
- 2) opracowanie projektu programu,
- 3) konsultacje społeczne przeprowadzono w sposób określony w uchwale nr LVI/513/2010 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 31 sierpnia 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Powiatową Radą Działalności Pożytku Publicznego w Tarnowskich Górach lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji z późniejszymi zmianami.

3. Konsultacje projektu programu odbyły się w następujący sposób:

- 1) zamieszczenie projektu programu na stronie internetowej Starostwa www.powiat.tarnogorski.pl w zakładkach „Konsultacje społeczne” i „Organizacje pozarządowe”,
- 2) przesłanie organizacjom drogą elektroniczną ogłoszenia o konsultacjach w sprawie projektu programu.

4. W trakcie trwania konsultacji nie zgłoszono wniosków/zgłoszono wnioski do programu.

5. Rozpatrzenie zgłoszonych wniosków przez Zarząd.

6. Przedłożenie projektu programu Radzie Powiatu do uchwalenia.

7. Program, po uchwaleniu przez Radę Powiatu, podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty, m.in. poprzez publikację na stronie internetowej Powiatu www.powiat.tarnogorski.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rozdział 10.

ZASADY POWOŁYWANIA, SKŁAD I TRYB PRACY KOMISJI

1. Komisje powoływane są przez Zarząd dla każdego zadania, na które ogłoszony zostanie konkurs.
2. Komisje powoływane są w celu opiniowania ofert złożonych przez organizacje w ramach ogłoszonych przez Powiat konkursów, na podstawie ustawy.
3. Skład komisji określa Zarząd w formie uchwały.
4. W skład komisji wchodzi :
 - 1) przedstawiciel Zarządu,
 - 2) przedstawiciele wydziału merytorycznego/jednostki organizacyjnej Powiatu,
 - 3) przedstawiciel Wydziału Finansowo-Księgowego Starostwa,
 - 4) dwóch przedstawicieli organizacji z wyłączeniem osób reprezentujących organizacje biorące udział w konkursie,
 - 5) na wniosek członka Zarządu w skład komisji mogą zostać powołani także eksperci z głosem doradczym, posiadający specjalistyczną wiedzę w dziedzinie właściwej dla tematyki konkursu.
5. Do członków komisji biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r. poz. 1257) dotyczące wyłączenia pracownika.
6. Członkowie komisji składają oświadczenie o bezstronności. W ocenie oferty konkursu nie może brać udziału osoba, której powiązania ze składającym ją podmiotem mogą budzić zastrzeżenia co do jej bezstronności i/lub jest członkiem organizacji, która złożyła ofertę konkursową.
7. Komisja obraduje na posiedzeniach zamkniętych, bez udziału oferentów. Termin i miejsce posiedzenia komisji określa przewodniczący komisji. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący może zarządzić inny tryb pracy komisji.
8. Obsługę administracyjno-biurową, w tym prowadzenie spraw związanych z powołaniem i pracą komisji zapewniają wydziały/jednostki organizacyjne realizujące konkursy w obszarach wskazanych w programie.
9. Do zadań komisji należy w szczególności :
 - 1) ocena ofert zgodnie z kryteriami przyjętymi dla poszczególnych konkursów na jednej karcie oceny w formie głosowania jawnego,
 - 2) analiza ofert pod względem formalnym i merytorycznym,
 - 3) wybór grupy kosztów objętych proponowaną dotacją.
10. Komisja podejmuje decyzje zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 3/5 liczby jej członków, w tym przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego.
11. Komisja ocenia jedynie oferty kompletne pod względem formalnym i złożone w terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie.
12. Komisja może zaproponować przyznanie dotacji w kwocie niższej od określonej w ofercie.
13. Z czynności komisji sporządza się protokół, podpisany przez członków komisji, zawierający :
 - 1) wskazanie liczby ofert, które wpłynęły na konkurs w terminie oraz ofert złożonych po terminie,
 - 2) propozycję wyboru oferty lub ofert z wysokością dotacji na realizację zadania publicznego zgodnie z kryteriami, o których mowa w § 3 ust. 5,
 - 3) wskazanie ofert odrzuconych wraz z podaniem przyczyn odrzucenia,
 - 4) listę zaopiniowanych ofert, którą wraz z projektem uchwały przekazuje się Zarządowi.
14. O ostatecznym wyborze najkorzystniejszych ofert, wraz z decyzją o wysokości kwoty przyznanej dotacji, decyduje Zarząd.

15. Komisja ulega rozwiązaniu po wyczerpaniu środków przeznaczonych na zadanie, na które ogłoszony został konkurs w danym roku budżetowym.

16. Za pracę w komisji nie przysługuje wynagrodzenie.

Rozdział 11.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zmiany w programie mogą być dokonywane na mocy uchwały Rady Powiatu.

2. Wzory dokumentów, tj. wzór oferty, umowy i sprawozdania, związanych z otwartymi konkursami ofert na realizację zadań publicznych, określa Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 roku (Dz. U. poz. 1300).

3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym programie zastosowanie mają przepisy ustaw: o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, o finansach publicznych, kodeks cywilny, kodeks postępowania administracyjnego oraz prawo zamówień publicznych.